

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.349/2007/3.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Pencz Kamilló ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Dr. Koczka Ákos György ügyvéd által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen vállalkozói díj és egyéb követelés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2007. május 14. napján kelt 1.G.40.002/2006/34. számú ítéletével szemben az alperes részéről 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **részben megváltoztatja** és az alperes marasztalásának összegét 7.319.108,- (Hétmillió-háromszáztizenkilencezer-száznyolc) Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben írt mértékű és tartamú kamatára leszállítja.

Az alperes által fizetendő perköltség összegét 370.000,- (Háromszázhetvenezer) Ft-ra leszállítja.

A felperes által fizetendő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 149.100,- (Egyszáznegyvenkilencezer-száz) Ft-ra felemeli, az alperest terhelő illeték összegét 439.100,- (Négyszázharminckilencezer-száz) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 150.000,- (Egyszázötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A felperes 149.100,- (Egyszáznegyvenkilencezer-száz) Ft, míg az alperes 439.100,- (Négyszázharminckilencezer-száz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket köteles megfizetni - külön felhívásra - az állam javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A felperes és az alperes között 2005. augusztus 2. napján létrejött szerződésben a felperes vállalta, hogy az általa adott árajánlatnak megfelelően 7.680,- Ft/m² + ÁFA egységáron 13.770.240,- Ft + ÁFA vételár fejében 1.793 m² padlólapot szállít az alperesnek, valamint elvégzi 2.590.950,- Ft díj ellenében 2005. augusztus 8-tól augusztus 28. napjáig a **(település 1., létesítmény)** a meghatározott burkolási munkákat. A szerződés II/2. pontja szerint az árajánlat egységárai tartalmazzák a burkolólap árát, a segédanyag árát és a munkadíjat. Az alperesnek 10 millió Ft előleget kellett fizetnie, ezen kötelezettségét több részletben teljesítette, augusztus 3-án és augusztus 16-án 4-4 millió Ft-ot, míg további 2 millió Ft-ot 2005. szeptember 7-én utalt át a felperesnek. A szerződés 6. pontjában késedelem esetére a felperes kötbérfizetési kötelezettséget vállalt, a napi kötbér 30 napig a díj 1 %-a, ezután a díj 2 %-a. A felperes a szerződést 2005. október 4-én 37 napos késedelemmel teljesítette. A burkolólapot az alperes részére 2005. augusztus 30-án leszállította, a tényleges mennyiség 1.815 m² volt.

A felperes keresetében 9.803.750,- Ft és ennek 2005. augusztus 25. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A ki nem egyenlített vételárat, illetve vállalkozói díjat követelte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes nem szállította le az 1.815 m² padlólaphoz a segédanyagokat, melyek ellenértéke 1.950,- Ft/ m² egységárral számolva 3.539.250,- Ft. Emellett a munkák felmérése után a burkolatok tekintetében a felperesre kedvezőbb mennyiségi eltérés mutatkozik. A felperest megillető díjból 4 millió Ft-ot már kifizetett, a 2005. szeptember 6-án teljesített 5 millió Ft-ból 1 millió Ft-ot egy másik munka vállalkozói díja volt **(település 2.)** 2. számú részszámla), a többi azonban a **(település 1.)** kivitelezésé. A 37 napos késedelem miatt 8.365.104,- Ft kötbérigényt érvényesített. A felperes késedelme kapcsán 300.000,- Ft kártérítést is követelt.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte. Álláspontja szerint a padlólap vételára segédanyagok nélkül került meghatározásra. Jelezte, 2 millió Ft-ot az alperes anélkül fizetett, hogy megjelölte volna, milyen számlára teljesít, ezért azt a korábban lejárt **(település 2.)** számlára számolta el. Felsorolta azokat a körülményeket, amelyekre figyelemmel - véleménye szerint - a felróható késedelem alól mentesül. Vitatta a kárigény jogalapját.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 9.011.600,- Ft és ennek 2005. augusztus 26. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest, az ezt meghaladó keresetet elutasította. A felperes árajánlatának 1. pontjában megjelölt padlólap szállítása tekintetében úgy foglalt állást, hogy a felek a szerződésben a 2-4. pontban felsorolt további munkáktól eltérően külön nem rendelkeztek arról, hogy segédanyaggal együtt kell érteni ezt az árat, ezért elfogadta azt a felperesi hivatkozást, hogy a szerződés nem terjedt ki segédanyagok szállítására. Utalt arra is, hogy a szállított padlólapokat nem a felperesnek kellett leraknia, hanem az más cég feladatát képezte. Elfogadta a felperes azzal kapcsolatos álláspontját is, hogy az alperes teljesítései közül 2 millió Ft úgy került átutalásra, hogy a kötelezett nem rendelkezett arról, azt mely tartozásra kéri elszámolni, így a Ptk. 290. § (1) bekezdés,

(2) bekezdés a) pontja szerint a régebben lejárt követelés fedezésére kellett fordítani. Az alperes késedelmi kötbérigényét 4 nap késedelem tekintetében találta megalapozottnak, és 198.037,- Ft/nap kötbérrel számolva 792.150,- Ft beszámítását elfogadta. Kifejtette: a perbeli szakértői vélemény szerint a felperes 19 nap késedelem alól magát kimentette, 14 nap késedelem pedig azért nem vehető figyelembe, mert az alperes a 10 millió Ft előleg fizetésével késedelembe esett, a jogosult késedelme pedig a kötelezett egyidejű késedelmét kizárja. A 300.000,- Ft-os kárigényt azért találta megalapozatlannak, mert a kötbér kárártalány jellegű, és a jogosult csak a kötbért meghaladó kárát érvényesítheti.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes élt fellebbezéssel, kérte annak részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását. Fenntartotta álláspontját az el nem végzett munkák, a további 4 millió Ft elszámolása, valamint a késedelmi kötbér tekintetében is.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítélőtábla a következők szerint kiegészíti. A felperes 2005. augusztus 2-án vibrokerámia burkolási munkák végzésére tett ajánlatot az alperesnek, 3.501.875,- Ft + ÁFA díj fejében vállalta volna az általa szállított TOP GRESS vásárlótéri padlólap lerakását. Ezt a munkát a T... Kft. végezte el 6.426.617,- Ft + ÁFA, mindösszesen 8.033.271,- Ft díj ellenében.

Az alperes fellebbezése a kiegészített tényállás mellett is csak **részben alapos**.

A peres felek között 2005. augusztus 2-án két jogviszony jött létre, mindkét megállapodásukat egy okiratba foglalták. A felperes 2005. július 28-án adott árajánlata alapján egyrészt vállalkozási szerződést kötöttek, a felperes 2.590.950,- Ft átalánydíj ellenében a felsorolt burkolási munkák végzésére vállalkozott. Emellett - ugyanazon beruházást érintően - szállítási szerződés is létrejött, a felperes az árajánlatban feltüntetett egységáron 1.793 m² padlólap helyszínre szállítására vállalt kötelezettséget. Az alperes a vállalkozói díj utólagos csökkentését arra figyelemmel tartotta indokoltnak, hogy az egyes munkarészek utólagos, tételes felmérése mennyiségi eltérést mutat, a felperes egyes helyeken a vállalkozói díj kalkulálásakor figyelembe vett mennyiséget el nem érő munkát végzett. Az alperesi kifogás figyelmen kívül hagyta a vállalkozói díj megállapításának módját, nevezetesen azt, hogy a díjat nem utólagos tételes felmérésre utalással, hanem végleges jelleggel, egy összegben átalányáron határozták meg. Ilyen esetben a számlázott díj - a szerződés módosítását jelentő pótmunkáktól eltekintve - a szerződésben kikötött díjjal egyezik meg. Ezt az összeget az esetleg alacsonyabb költségekre hivatkozással a megrendelő nem csökkentheti (a számlát nem „kollaudálhatja”), a vállalkozó pedig a szerződött díjhoz nem számíthatja hozzá utólag az esetleges többletmunkák költségét (Legfelsőbb Bíróság 2000/1/201.számú Elvi Bírósági Határozat II. rész). Emiatt a felperes a kikötött átalánydíjra a kifogásolt mennyiségi eltérések fennállta esetén is igényt tarthatott.

Abban a kérdésben, hogy a szállítási szerződés megkötésekor a felek a felperesi szolgáltatást miként határozták meg, a 7.680,- Ft/ m² + ÁFA egységár (vételár) kizárólag a

padlólap ellenértéke volt, vagy a szolgáltatás a segédanyagok szállítására is kiterjedt, a felek ellentétes nyilatkozatot tettek. Önmagában a felperes árajánlata és az írásba foglalt megállapodás egybevetése alapján a vita nem dönthető el. A felperes árajánlata nem tartalmazott rendelkezést arra vonatkozóan, hogy az 1. pontban megjelölt padlólaphoz segédanyagot is szállít, míg a 2-4. pontban felsorolt munkák esetében ez a tény kiemelésre került. Ez a különbség perdöntő jelentőséggel azonban nem bír, figyelemmel arra, hogy kifejezett törvényi rendelkezés folytán főszabály szerint a díj mindig magában foglalja az anyagok ellenértékét is, ennek megfelelően ez az elv érvényesül akkor is, ha erre a felek külön nem térnek ki. A vállalkozói díj ugyanis a vállalkozó által létrehozott szolgáltatás ellenértéke, mely szolgáltatás magában foglalja nem csak a vállalkozó szorosabb értelemben vett munkavégzésének díját, hanem az annak során felhasznált anyagok, alkatrészek értékét is, mindazt, amit az eredmény elérése érdekében ráfordítani szükséges. A Ptk. 391. § (1) bekezdésének azon rendelkezése tehát, amely szerint a vállalkozó a munkát saját költségén végzi el, azt jelenti, hogy a tevékenysége során felmerült kiadásokat neki kell előlegeznie. A Ptk. 277. § (1) bekezdése szerint a szerződéseket tartalmuknak megfelelően a megszabott helyen és időben a megállapított mennyiség, minőség és választék szerint kell teljesíteni. A szolgáltatásnak a teljesítés időpontjában rendelkezni kell azzal a minőséggel, nyújtania kell azt a teljesítményt, amely azonos szolgáltatásoknál szokásos, és amelyet a jogosult elvárhat (Ptk. 277. § (1) bekezdés b) pont). A jogosult szerződéses érdekeinek kielégítésénél tehát a törvény azt tartja irányadónak, hogy a szerződéskötéskor a felek mivel számolhattak. A bírói gyakorlat szerint - külön kikötés nélkül, hallgatólagosan is - a szerződés tartalmává válnak mindazok a kötelezettségek, amelyek az adott szerződés természetéből és céljából, a felek közötti korábbi gyakorlatból, valamint a kialakított szakmai szokásokból szükségszerűen következnek. A szakmai szokások alatt azt a szakmai gyakorlatot, szakismeretet kell érteni, amelyet a felekkel azonos helyzetben lévő személyek általánosan alkalmazandónak, irányadónak tartanak (Bírószáki Döntések Tára 2005/12/16. sz. jogeset, A Ptk. Magyarázata 1. kötet 1008. oldal KJK-KERSZÖV Kft. Budapest 2004.). A 2005. augusztus 2-án kötött „vállalkozási” szerződésben a felek visszautaltak a felperesi árajánlatra, ugyanakkor a II/2. pontban - különbségtétel nélkül - úgy rendelkeztek, hogy „az egységárak” a burkolólap mellett a segédanyag árát is tartalmazzák. Ilyen adatok birtokában helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Pp. 177. § (1) bekezdése alapján a különleges szakértelmet igénylő kérdés - a felperesi szolgáltatás tartalmának szakmai megítélése - vizsgálata érdekében szakértői bizonyítást rendelt el. A szakértői vélemény megállapításait azonban az elsőfokú bíróság tévesen értékelte. A szakértő a segédanyagok körébe a meglévő betonfelület és az új beton kapcsolatát biztosító „tapadóhíd”, valamint a szükség szerinti dilatációs elemek és fugázó anyag mennyiségét sorolta (25. sz. szakvélemény 7. oldal), és a rendelkezésre álló összes adatot értékelve meghatározta, hogy ezen anyagok ellenértékét tartalmazta-e a vételár. A szakértő véleménye szerint a felek jogviszonyában egységesen az építőipari árképzés az irányadó, melynek során a kialakult szakmai szokások szerint a teljes anyagárat a

Gf.I.30.349/2007/3.szám

tételes kiírásban (árajánlatban) úgy kalkulálják, hogy az ún. építési segédanyagokat is értékeli, de azokat külön nem szerepeltetik (szakvélemény 12. oldal). Azt, hogy ez a perbeli esetben is így történt, alátámasztja az a körülmény, hogy a felperes a

szerződéskötés napján az általa szállított padlólap burkolási munkáira tett árajánlatában 4.531.396,- Ft-tal alacsonyabb összeget jelölt meg, mint a később a munkát elvégző T... Kft., melynek vállalkozói díja az összes segédanyag értékét is tartalmazta (szakvélemény 7. oldal). Végül megerősíti a szakértői következtetés helyességét az is, hogy a felperes a szakértő felhívása ellenére nem csatolta be a „ténylegesen beépített burkolólap beszerzési számláját”, vagyis nem cáfolta meg a szakértő azon megállapítását, amely szerint a padlólap segédanyag nélkül számított reális piaci ára legfeljebb 6.790,- Ft/ m² (+ÁFA), ilyen áron ez a termék más szállítóktól is beszerezhető volt (szakvélemény 12-13. oldal). A szakértői vélemény alapján az ítéltábla megállapította, hogy a felek a padlólap vételárát úgy kalkulálták, hogy az tartalmazta a szakértő által megjelölt segédanyagokat is, ezen anyagok értékét a szakértői becslés alapján 890,- Ft + ÁFA, vagyis 1.112,- Ft/ m² összegben elfogadta. A felperes a ténylegesen szállított 1.815 m² padlólaphoz segédanyagot nem adott, ezért annak 2.018.270,- Ft ellenértékére nem tarthat igényt.

Az alperes késedelmi kötbérigényének elbírálásakor az elsőfokú bíróság számítása során a kötbéralapot túlzott összegben határozta meg. Mivel a felperest megillető vállalkozói díj teljes összege 2.590.950,- Ft volt, ezt kellett a kötbéralapnak tekinteni. Ennek 1 %-a 2.590,- Ft, az első 30 napban ez volt a napi kötbér összege. A másodfokú eljárás során már nem volt vitás, hogy a szubjektív, felperesnek felróható késedelem 18 nap volt, az alperes erre az időszakra tarthat csak igényt kötbérre, 2.590,- Ft napi kötbér mellett erre az időszakra a teljes kötbér összege 466.362,- Ft. Kétségtelen tény, hogy az alperes a vételár előleg fizetésével késedelembe esett, nincs azonban bizonyítva, hogy ez vezetett a vállalkozói szolgáltatás teljesítésének késedelméhez, az okozati összefüggés hiánya folytán az ítéltábla a további 14 nap késedelem alóli kimentést sem fogadta el, így a felperest terhelő kötbér összegét 466.362,- Ft-ban határozta meg.

Az alperes teljesítéseinek elszámolásával, valamint az alperesi kárigénnyel kapcsolatos elsőfokú indokok minden tekintetben helytállóak, ebben a részben az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helyes indokai szerint hagyta helyben.

A fent kifejtett indokok alapján a 9.803.750,- Ft-ból levonásba helyezve 2.018.280,- Ft-ot és a 466.362,- Ft-ot, az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának összegét 7.319.108,- Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben írt mértékű és tartamú kamatára leszállította. A pervesztesség és pernyertesség aránya megváltozott, ennek megfelelően az alperest terhelő elsőfokú eljárási költség összegét leszállította. Ugyancsak a pervesztesség és pernyertesség arányának módosulása miatt változott a peres feleket terhelő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összege. Az alperes fellebbezése túlnyomó részben

- 6 -

alaptalannak bizonyult, a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében az ítéltábla egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A nagyobb részben pervesztés alperes a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárási költségét, az ügyvédi munkadíj összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont, illetve (5) bekezdés alapján állapította meg. A fellebbezett értéket alapul véve kötelezte pervesztességük

arányában a peres feleket az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték állam javára történő megfizetésére (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) és (3) bekezdés.

Szeged, 2007. november hó 9. napján

Szűts Károlyné dr.sk.
a tanács elnöke

Dr. Mányoki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró